

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

*Załącznik nr 10 Regulaminu rekrutacji uczestników projektu „KOPALNIA BIZNESU 2.0 -
bezwrotne wsparcie na założenie działalności gospodarczej”*

**Opis sektorów wykluczonych z możliwości ubiegania się
o otrzymanie wsparcia w ramach Działania FESL.10.20
Wsparcie na założenie działalności gospodarczej**

Spis treści

Opis sektorów wykluczonych z możliwości ubiegania się o otrzymanie wsparcia w ramach Działania FESL.10.20 Wsparcie na założenie działalności gospodarczej.....	1
I. Wykluczenia w oparciu o Rozporządzenie Parlamentu i Rady (UE) nr 2021/1056 wyłączające poszczególne sektory z zakresu wsparcia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.....	4
Tabela 1 Kody PKD w zakresie wytwarzania, przetwórstwa i wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych.....	4
II. Wykluczenia w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.....	6
a) Sektor rybołówstwa i akwakultury.....	6
Tabela 2 Produkty rybołówstwa i akwakultury.....	7
Tabela 3 Kody PKD dla sektora rybołówstwa i akwakultury.....	8
Tabela 4 Kody PKD określające działalność handlową, która stanowi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, jeżeli dotyczy obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury.....	13
b) Produkcja pierwotna produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.....	14
Tabela 5 Lista produktów rolnych określona w Załączniku I do TFUE.....	16
Tabela 6 Kody PKD produkcji podstawowej produktów rolnych.....	18
c) Działalność związana z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej.....	46
d) Działalność uwarunkowana pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.....	46

Dokument przedstawia rodzaje działalności sektorów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie. Dokument został przygotowany na podstawie obowiązujących przepisów prawa krajowego oraz unijnego. Jakikolwiek rozbieżności pomiędzy tym dokumentem, a przepisami prawa rozstrzygać należy na rzecz przepisów prawa.

UWAGA!

Niniejszy dokument ma charakter pomocniczy, wszelkie informacje w nim zawarte nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń.

W celu ostatecznej weryfikacji danej działalności gospodarczej pod kątem wykluczenia należy każdorazowo odnieść się do obowiązujących aktów prawa unijnego oraz krajowego.

Weryfikacja w zakresie wykluczenia nie będzie odbywać się wyłącznie poprzez analizę kodu/kodów PKD ale w oparciu o całość zapisów w zakresie planowanej działalności gospodarczej przez uczestników projektów w ramach Działania 10.20 Wsparcie na założenie działalności gospodarczej.

I. Wykluczenia w oparciu o Rozporządzenie Parlamentu i Rady (UE) nr 2021/1056 wyłączające poszczególne sektory z zakresu wsparcia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Zgodnie z brzmieniem art. 9 lit. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji nie jest możliwe udzielenie wsparcia na

- likwidację ani budowę elektrowni jądrowych;
- wytwarzanie, przetwórstwo i wprowadzenie do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych,

Tabela 1 Kody PKD w zakresie wytwarzania, przetwórstwa i wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
01.15.Z	Uprawa tytoniu
48.81.Z	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych.
12.00.Z	Produkcja wyrobów tytoniowych Podklasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - wstępne przetwarzanie surowca tytoniowego, tzn. przygotowanie do dalszego przerobu przez producentów wyrobów tytoniowych surowca tytoniowego, polegające w szczególności na odżyłowaniu, cięciu, nasączeniu lub dosuszaniu blaszki liściowej, - produkcję wyrobów tytoniowych i wyrobów będących substytutami tytoniu: papierosów, tytoniu do ręcznego sporządzania papierosów, cygar, tytoniu fajkowego, tytoniu do żucia, tabaki, - produkcję tytoniu „homogenizowanego” lub „odtworzonego”. Podklasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> - uprawy tytoniu, sklasyfikowanej w 01.15.Z, - suszenia liści tytoniu, sklasyfikowanego w 01.63.Z.
46.17.Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
46.21.Z	<p>Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt</p> <ul style="list-style-type: none"> - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych. <p>Podklasa ta obejmuje sprzedaż hurtową:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zboża i nasion, - owoców oleistych, - nieprzetworzonego tytoniu, - pasz dla zwierząt oraz surowych produktów rolniczych, gdzie indziej niesklasyfikowaną. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprzedaży hurtowej włókien tekstylnych, sklasyfikowanej w 46.76.Z.
46.35.Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych
46.39.Z	<p>Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych.
47.11.Z	<p>Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych. <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprzedaż detaliczną różnego rodzaju towarów, wśród których przeważa żywność, napoje i wyroby tytoniowe. - poza sprzedażą ww. artykułów jako głównej działalności handlowej, prowadzi się także sprzedaż innych towarów, takich jak: odzież, meble, urządzenia gospodarstwa domowego, artykuły metalowe, kosmetyki itp.
47.26.Z	<p>Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach</p> <ul style="list-style-type: none"> - tylko w zakresie dotyczącym wprowadzenia do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych.

- inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych,

Jako paliwa kopalne należy rozumieć, nieodnawialne surowce występujące w skorupie ziemskiej:

- węgiel kamienny,
- węgiel brunatny,
- ropa naftowa,
- gaz ziemny,
- torf.

II. Wykluczenia w oparciu o Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis

a) Sektor rybołówstwa i akwakultury

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1379 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000, sektor rybołówstwa i akwakultury oznacza sektor gospodarki, który obejmuje wszelką działalność związaną z produkcją i przetwarzaniem produktów rybołówstwa lub akwakultury oraz obrotem nimi.

„Producent” oznacza: każdą osobę fizyczną lub prawną, która wykorzystuje środki produkcji do uzyskania produktów rybołówstwa lub akwakultury z zamiarem wprowadzenia ich do obrotu.

„Produkty rybołówstwa” oznaczają: organizmy wodne pochodzące z dowolnej działalności połowowej lub otrzymywane z nich produkty, wymienione w Tabeli 2.

„Produkty akwakultury” oznaczają: organizmy wodne na dowolnym etapie ich cyklu życia, pochodzące z dowolnej działalności w zakresie akwakultury lub otrzymywane z nich produkty wymienione w poniższej tabeli.

Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis wyklucza możliwość udzielenia pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury dla przedsiębiorstw:

- prowadzących działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rybołówstwa i akwakultury;
- prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, gdy kwotę pomocy ustalono na podstawie ceny lub ilości produktów nabytych lub wprowadzonych do obrotu.

Tabela 2 Produkty rybołówstwa i akwakultury

Kod CN	Wyszczególnienie
0301	Ryby żywe
0302	Ryby świeże lub schłodzone, z wyłączeniem filetów rybnych oraz pozostałego mięsa rybiego, objętych pozycją 0304
0303	Ryby zamrożone, z wyłączeniem filetów rybnych oraz pozostałego mięsa rybiego, objętych pozycją 0304
0304	Filety rybne i pozostałe mięso rybie (nawet rozdrobnione), świeże, schłodzone lub zamrożone
0305	Ryby suszone, solone lub w solance; ryby wędzone, nawet gotowane przed lub podczas procesu wędzenia; mąki, mączki i granulki, z ryb, nadające się do spożycia przez ludzi
0306	Skorupiaki, nawet w skorupach, żywe, świeże, schłodzone, zamrożone, suszone, solone lub w solance; skorupiaki w skorupach, gotowane na parze lub w wodzie, nawet schłodzone, zamrożone, suszone, solone lub w solance; mąki, mączki i granulki, ze skorupiaków, nadające się do spożycia przez ludzi
0307	Mięczaki, nawet w skorupach, żywe, świeże, schłodzone, zamrożone, suszone, solone lub w solance; bezkręgowce wodne, inne niż skorupiaki i mięczaki, żywe, świeże, schłodzone, zamrożone, suszone, solone lub w solance; mąki, mączki i granulki, z bezkręgowców wodnych innych niż skorupiaki, nadające się do spożycia przez ludzi
	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; martwe zwierzęta objęte działem 1 lub 3, nienadające się do spożycia przez ludzi
	Inne
	Produkty z ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych; martwe zwierzęta objęte działem 3:
0511 91 10	Odpadki rybne
0511 91 90	Pozostałe
1212 20 00	Wodorosty morskie i pozostałe algi
	Tłuszcze i oleje i ich frakcje, z ryb, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie
1504 10	Oleje z wątróbek rybich i ich frakcje
1504 20	Tłuszcze, oleje i ich frakcje, z ryb, inne niż oleje z wątróbek
1603 00	Ekstrakty i soki, z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
1604	Ryby przetworzone lub zakonserwowane; kawior i namiastki kawioru przygotowane z ikry rybiej
1605	Skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne, przetworzone lub zakonserwowane

Kod CN	Wyszczególnienie
	Makarony, nawet poddane obróbce cieplnej lub nadziewane (mięsem lub innymi substancjami), lub przygotowane inaczej, takie jak spaghetti, rurki, nitki, lasagne, gnocchi, ravioli, cannelloni; kuskus, nawet przygotowany
1902 20	Makarony nadziewane, nawet poddane obróbce cieplnej lub inaczej przygotowane:
1902 20 10	Zawierające więcej niż 20 % masy ryb, skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
	Mąki, mączki i granulki, z mięsa lub podrobów, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych, nienadające się do spożycia przez ludzi; skwarki:
2301 20 00	Mąki, mączki i granulki, z ryb lub ze skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych
	Preparaty, w rodzaju stosowanych do karmienia zwierząt
2309 90	Inne:
ex 2309 90 10	Roztwory z ryb

Odniesienie produktów wymienionych powyżej do Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zawiera Tabela 3.

Tabela 3 Kody PKD dla sektora rybołówstwa i akwakultury

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
03.11.Z	<p>Rybołówstwo w wodach morskich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowy ryb na oceanach, morzach i w wewnętrznych wodach morskich, ● połowy skorupiaków i mięczaków morskich, ● wielorybnictwo, ● połowy zwierząt wodnych: żółwi, osłonicy, jeżowców i tym podobne, ● działalność statków rybackich prowadzących połowy ryb i innych organizmów wodnych połączone z ich przetwórstwem i konserwowaniem, ● pozyskiwanie (poławianie, wydobywanie) pozostałych produktów i organizmów znajdujących się w wodach morskich, na przykład: pereł naturalnych, gąbek, koralu i alg, ● działalność usługową związaną z połowem ryb na oceanach,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>morzach i w wewnętrznych wodach morskich.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowów ssaków morskich (na przykład morsów, fok), z wyłączeniem wielorybnictwa, sklasyfikowanych w 01.70.Z, ● przetwórstwa wielorybów na statkach - przetwórnich, sklasyfikowanego w 10.11.Z, ● przetwórstwa ryb, skorupiaków, mięczaków i pozostałych organizmów wodnych na statkach zajmujących się wyłącznie przetwórstwem i przechowywaniem lub w fabrykach znajdujących się na lądzie, sklasyfikowanego w 10.20.Z, ● wynajmowania łodzi rekreacyjnych z załogą, na przejażdżki po morzach i wodach przybrzeżnych (na przykład wyprawy na ryby), sklasyfikowanego w 50.10.Z, ● działalności związanej z dozorem łowisk oraz usługami patrolowymi, sklasyfikowanej w 84.24.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
03.12.Z	<p>Rybołówstwo w wodach śródlądowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowy ryb w wodach śródlądowych, ● połowy skorupiaków i mięczaków w wodach śródlądowych, ● połowy pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych, ● pozyskiwanie surowców znajdujących się w wodach śródlądowych, ● działalność usługową związaną z połowem ryb w wodach śródlądowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków, sklasyfikowanego w 10.20.Z, ● działalności związanej z ochroną łowisk i usługami patrolowymi, sklasyfikowanej w 84.24.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
03.21.Z	<p>Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowla ryb w wodach morskich, włączając chów i

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>hodowlę morskich ryb ozdobnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcja jaj małż (omułków, ostryg i tym podobne), larw homarów, krewetek po okresie larwowym, narybku i podrostków narybku, ● chów i hodowla szkarłatnic i pozostałych jadalnych wodorostów morskich, ● chów i hodowla skorupiaków, małż, innych mięczaków oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich, ● chów i hodowla ryb i pozostałych organizmów wodnych w wodach słonawych, ● chów i hodowla ryb i pozostałych organizmów morskich w akwenach i zbiornikach ze słoną wodą, ● działalność wylęgarni ryb w wodach morskich, ● chów i hodowla robaków morskich. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chowu i hodowli żab, sklasyfikowanych w 03.22.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
03.22.Z	<p>Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę ryb w stawach rybnych i wodach śródlądowych, włączając chów i hodowlę ryb ozdobnych w stawach rybnych i w wodach śródlądowych, ● chów i hodowlę skorupiaków, małży, innych mięczaków oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych, ● działalność związaną z wylęgarniami ryb (słodkowodnych), ● chów i hodowlę żab, ● działalność usługową związaną z chowem i hodowlą ryb, skorupiaków, mięczaków i innych organizmów wodnych w stawach rybnych i wodach śródlądowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalności związanej z chowem i hodowlą ryb i pozostałych organizmów morskich w akwenach i zbiornikach ze słoną wodą, sklasyfikowanej w 03.21.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z
10.20.Z	Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków obejmujące: mrożenie, głębokie mrożenie, suszenie, gotowanie, wędzenie, solenie, przechowywanie w solance, puszkowanie itp., ● produkcja wyrobów z ryb, skorupiaków i mięczaków: filetów rybnych, ikry, kawioru, substytutów kawioru itp., ● produkcja mączki rybnej, przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub do karmienia zwierząt, ● produkcja mąki, mączki i granulek z ryb i ssaków morskich, nie nadających się do spożycia przez ludzi, ● działalność statków, na których dokonuje się wyłącznie przetwarzania i konserwowania ryb, ● obróbka wodorostów. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwarzania ryb na statkach prowadzących połowy ryb, sklasyfikowanego w 03.11.Z, ● przetwarzania wielorybów na łodzi lub na specjalistycznych statkach, sklasyfikowanego w 10.11.Z, ● produkcji olejów i tłuszczów z ryb i ssaków morskich, sklasyfikowanej w 10.41.Z, ● produkcji gotowych, mrożonych dań rybnych, sklasyfikowanej w 10.85.Z, ● produkcja zup rybnych, sklasyfikowanej w 10.89.Z.
10.41.Z	<p>Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję nieoczyszczonych olejów roślinnych: oliwy z oliwek, oleju sojowego, oleju palmowego, oleju słonecznikowego, oleju z nasion bawełny, oleju rzepakowego, oleju gorzycowego, oleju z siemienia lnianego itp., ● produkcję nieodtłuszczonej mąki i mączki z nasion roślin oleistych, orzechów lub ziaren oleistych, ● produkcję rafinowanych olejów roślinnych: oliwy z oliwek, oleju sojowego itp., ● przetwarzanie olejów roślinnych: parowanie, gotowanie, odwadnianie, utwardzanie itp., ● produkcję niejadalnych olejów i tłuszczów zwierzęcych, ● produkcję olejów z ryb i ssaków morskich, ● produkcję puchu bawełnianego (lintersu), makuchów z nasion oleistych oraz innych pozostałości powstających przy

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>produkcji oleju.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wytapiania i rafinacji smalcu i innych zwierzęcych tłuszczów jadalnych, sklasyfikowanych w 10.11.Z, ● produkcji margaryny, sklasyfikowanej w 10.42.Z, ● mielenia kukurydzy metodą moką i wytwarzania oleju kukurydzianego, sklasyfikowanych w 10.62.Z, ● wytwarzania olejków eterycznych, sklasyfikowanego w 20.53.Z, ● przetwarzania olejów i tłuszczów za pomocą procesów chemicznych, sklasyfikowanego w 20.59.Z.
10.73.Z	<p>Produkcja makaronów, klusek, kuskusu i podobnych wyrobów mącznych - tylko tych, które zawierają w masie ponad 20 % ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych bezkręgowców wodnych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcja makaronów, pierogów i klusek, gotowanych lub surowych, nadziewanych lub nienadziewanych, ● produkcja kuskusu, ● produkcja konserwowanych lub mrożonych wyrobów makaronowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji gotowych dań zawierających kuskus, sklasyfikowanej w 10.85.Z, ● produkcji zup zawierających makaron, sklasyfikowanej w 10.89.Z.

Dot. podklasy PKD 03.11.Z: Wieloryby, delfiny, morświny, manaty, krowy morskie zaliczane są do produktów rolnych, o których mowa w art. 38 TWE.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury do produktów rybołówstwa zalicza się wyłącznie makarony nadziewane, również gotowane lub przygotowane inaczej, jeśli zawierają w masie ponad 20% ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych bezkręgowców wodnych. Wymienione powyżej produkty mogą wchodzić w zakres działalności wyszczególnionych w pierwszym i trzecim tiret podklasy PKD nr 10.73.Z. Oznacza to, że nie każda działalność objęta podklasą PKD nr 10.73.Z (pierwszy i trzeci tiret) dotyczy produktów rybołówstwa, o których mowa w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013.

Należy podkreślić, iż zgodnie z załącznikiem I Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 za produkty rybołówstwa uznaje odpady rybne (kod CN 0511 91 10) oraz pozostałe (kod CN 0511 91 90).

W związku z powyższym, nie jest możliwe przypisanie jednoznacznie tych produktów do konkretnej podklasy PKD. Mogą one powstać przy prowadzeniu działalności zaliczanej do podklasy PKD nr 03.11.Z, 03.12.Z, 03.21.Z, 10.20.Z.

Ponadto, sektor rybołówstwa i akwakultury obejmuje wszelką działalność związaną z obrotem produktami rybołówstwa lub akwakultury, a zatem wszelka działalność handlowa obejmująca obrót tymi produktami stanowi działalność wykonywaną w tym sektorze (np. sprzedaż ryb lub wodorostów morskich w sklepie akwarystycznym).

W tabeli nr 4 wskazano kody PKD określające działalność handlową, która stanowi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, jeżeli dotyczy obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury, wymienionymi w tabeli nr 2.

Tabela 4 Kody PKD określające działalność handlową, która stanowi działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury, jeżeli dotyczy obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury

Kod PKD	Opis działalności
46.21 Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
46.22 Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
46.23 Z	Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt
46.38.Z	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
47.11 Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
47.19 Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
47.22 Z	Sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
47.23 Z	Sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
47.81.Z	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach

UWAGA! W drodze odstępstwa w odniesieniu do sektora rybołówstwa i akwakultury stosuje się następujące warunki szczegółowe, umożliwiające wnioskowanie o przyznanie środków pomocowych:

- a. pomoc nie przekracza 120 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury¹; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;
- b. pomoc dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie dotyczy żadnej z kategorii pomocy, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a)–k) rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014²;
- c. jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a) i pkt 23 lit. a) Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r., dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielna księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i aby łącznie nie została przekroczona najwyższa możliwa kwota;
- d. zastosowanie mają wszystkie pozostałe warunki określone w pkt 22 Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r³.

b) Produkcja pierwotna produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Sektor rolnictwa obejmuje produkcję podstawową, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu artykułów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu UE.

Zgodnie z art. 38 TWE przez produkty rolne (listę tych produktów przedstawia Tabela 5 należy rozumieć płody ziemi, produkty pochodzące z hodowli i rybołówstwa, jak również produkty pierwszego przetworzenia, które pozostają w bezpośrednim związku z tymi produktami. Odniesienia do wspólnej polityki rolnej lub do rolnictwa oraz stosowanie wyrazu "rolny" są rozumiane jako dotyczące także rybołówstwa, z uwzględnieniem szczególnych cech charakterystycznych tego sektora.

---

¹ Produkty wymienione w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000, Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 1.

² Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. L 190 z 28.06.2014, s. 45.

³ Odniesienie do definicji „przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji”, o której mowa w pkt 22 lit. c) oraz przypisie 15 i 30, oznacza odniesienie do definicji zawartych odpowiednio w art. 2 pkt 14 rozporządzenia (UE) nr 702/2014 oraz art. 3 pkt 5 rozporządzenia 1388/2014.

Zgodnie z art. 3 ROZPORZĄDZENIA (WE) NR 178/2002 „produkcja podstawowa” oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory, dojenie i hodowlę zwierząt gospodarskich przed ubojem. Oznacza także łowiectwo i rybołówstwo oraz zbieranie runa leśnego.

Przetwarzanie produktów rolnych oznacza czynności wykonywane na produkcji rolnym, w wyniku których powstaje produkt będący również produktem rolnym, z wyjątkiem czynności wykonywanych w gospodarstwach, niezbędnych do przygotowania produktów zwierzęcych lub roślinnych do pierwszej sprzedaży.

Wprowadzanie do obrotu produktów rolnych oznacza posiadanie lub wystawianie produktu w celu sprzedaży, oferowanie go na sprzedaż, dostawę lub każdy inny sposób wprowadzania produktu na rynek, z wyjątkiem jego pierwszej sprzedaży przez producenta podstawowego na rzecz podmiotów zajmujących się odsprzedażą lub przetwórstwem i czynności przygotowujących produkt do pierwszej sprzedaży; sprzedaż produktu przez producenta podstawowego konsumentowi końcowemu uznaje się za wprowadzanie do obrotu, jeśli następuje w odpowiednio wydzielonym do tego celu miejscu.

Za przetwarzanie lub wprowadzanie do obrotu nie można w tym względzie uznać czynności wykonywanych w gospodarstwach jako niezbędny element przygotowania produktu do pierwszej sprzedaży, takich jak zbiór, koszenie czy młócka zbóż, pakowanie jaj, ani też pierwszej sprzedaży na rzecz podmiotów zajmujących się odsprzedażą lub przetwórstwem.

Zgodnie z art. 1 pkt 1 lit. c) i d) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. wyklucza się udzielanie pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom:

- **prowadzącym działalność związaną z produkcją podstawową produktów rolnych;**
- **prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:**
  - kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów podstawowych lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą;
  - kiedy przyznanie pomocy uwarunkowane jest od przekazania jej w części lub w całości producentom surowców.

W związku z powyższym przepisy dopuszczają, poza dwoma w/w przypadkami, udzielanie pomocy de minimis w zakresie działalności dotyczącej przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych.

Tabela 5 Lista produktów rolnych określona w Załączniku I do TFUE.

Dział nomenklatury brukselskiej	Opis produktów
Dział 1	Zwierzęta żywe
Dział 2	Mięso i podroby jadalne
Dział 3	Ryby, skorupiaki, mięczaki i inne bezkręgowce wodne
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone
Dział 5	
05.04	Jelita, pęcherze i żołądki zwierząt (z wyjątkiem rybich), całe lub w kawałkach, świeże, chłodzone, mrożone, solone, w solance, suszone lub wędzone
05.15	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; martwe zwierzęta objęte działami 1 lub 3, nienadające się do spożycia przez ludzi
Dział 6	Żywe drzewa i inne rośliny; bulwy, korzenie i podobne; cięte i ozdobne liście
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy jadalne
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów
Dział 9	Kawa, herbata i przyprawy, z wyjątkiem herba mate (pozycja Nr 09.03)
Dział 10	Zboża
Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobie; inulina; gluten pszenny
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe i lecznicze; słoma i pasza
Dział 13	
ex 13.03	Pektyna
Dział 15	
15.01	Słonina i inny przetworzony tłuszcz wieprzowy; przetworzony tłuszcz drobiowy
15.02	Nieprzetworzone tłuszcze wołowe, owcze i koźle; łój (łącznie z „premier jus”) wytwarzany z tych tłuszczu
15.03	Stearyna z tłuszczu, oleju i łaju; olej z tłuszczu, oliwy i łaju, nieemulgowany, niemieszany i niepreparowany
15.04	Tłuszcze i oleje z ryb i ssaków morskich, oczyszczane lub nie
15.07	Tłuszcze roślinne, płynne lub stałe, surowe, rafinowane lub oczyszczane
15.12	Tłuszcze i oleje zwierzęce oraz roślinne, uwodorniane,

Dział nomenklatury brukselskiej	Opis produktów
	rafinowane lub nie, ale bez dalszej przeróbki
15.13	Margaryna, sztuczna słonina i inne preparowane tłuszcze jadalne
15.17	Pozostałości po oczyszczaniu substancji tłuszczowych i wosków zwierzęcych lub roślinnych
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych
Dział 17	
17.01	Cukier trzcinowy lub buraczany i chemicznie czysta sacharoza, w postaci stałej:
17.02	Inne rodzaje cukru; syropy cukrowe; miód syntetyczny (zmieszany z naturalnym lub nie); karmel
17.03	Melasa, odbarwiona lub nie
17.05 2	Cukry, syropy, aromatyzowana melasa lub z dodatkiem barwników (w tym cukier waniliowy lub wanilina), z wyjątkiem soków owocowych z dodatkiem cukru w jakichkolwiek proporcjach
Dział 18	
18.01	Ziarna kakaowe, całe lub łamane, surowe lub palone
18.02	Kakaowe łuski, łupiny, osłonki i inne odpady z kakao
Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub innych części roślin
Dział 22	
22.04	Moszcz winogronowy, fermentujący lub z fermentacją zatrzymaną w inny sposób niż przez dodanie alkoholu
22.05	Wino ze świeżych winogron; moszcz winogronowy z fermentacją zatrzymaną przez dodanie alkoholu
22.07	Inne napoje na bazie fermentacji (np. jabłecznik, wino z gruszek i miód pitny)
ex 22.08 ex 22.09	Alkohol etylowy, denaturowany lub nie, o jakiejkolwiek mocy, otrzymywany z produktów rolnych, o których mowa w załączniku I, z wyłączeniem wódek, likierów i innych napojów spirytusowych, złożone preparaty alkoholowe (znane jako „skoncentrowane ekstrakty”) do wyrobu napojów
ex 22.10	Ocet i jego substytuty
Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa pasza dla zwierząt
Dział 24	
24.01	Tytoń nieprzetworzony; odpady tytoniowe
Dział 45	

Dział nomenklatury brukselskiej	Opis produktów
45.01	Korek naturalny surowy; odpady korka; korek kruszony, granulowany lub mielony:
Dział 54	
54.01	Len surowy lub przetworzony ale nieprzędzony; pakuły i odpady lniane (w tym skrawki workowe lub rozwłóknianie)
Dział 57	
57.01	Konopie naturalne (<i>Cannabis sativa</i>), surowe lub przetworzone ale nieprzędzone; pakuły i odpady z konopi naturalnych (w tym liny oraz skrawki workowe lub rozwłókniane)

Wykaz kodów PKD odpowiadających produkcji podstawowej produktów rolnych znajduje się w tabeli 6.

Tabela 6 Kody PKD produkcji podstawowej produktów rolnych.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
01.11.Z	<p>Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę zbóż, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ pszenica, ○ kukurydza, ○ proso, ○ sorgo, ○ jęczmień, ○ żyto, ○ owies, ○ pozostałe zboża, gdzie indziej niesklasyfikowane, ● uprawę roślin strączkowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ fasola, ○ bób, ○ ciecierzycza, ○ wspania chińska, ○ soczewica, ○ łubin, ○ groch, ○ niktla indyjska, ○ pozostałe rośliny strączkowe,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● uprawę roślin oleistych na nasiona, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ soja, ○ orzeszki ziemne, ○ bawełna, ○ rącznik, ○ siemię lniane, ○ gorczyca, ○ rzepak, ○ szafran, ○ sezam, ○ słonecznik, ○ pozostałe rośliny oleiste uprawiane na nasiona. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy ryżu, sklasyfikowanej w 01.12.Z, ● uprawy kukurydzy cukrowej, sklasyfikowanej w 01.13.Z, ● uprawy kukurydzy pastewnej, sklasyfikowanej w 01.19.Z, ● uprawy drzew oleistych na owoce, sklasyfikowanej w 01.26.Z.
01.12.Z	Uprawa ryżu
01.13.Z	<p>Uprawa warzyw, włączając melony oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę warzyw kwiatostanowych, liściastych i łodygowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ karczochy, ○ szparagi, ○ kapusta, ○ kalafior i brokuły, ○ sałata i cykorja, ○ szpinak, ○ pozostałe warzywa kwiatostanowe, liściaste i łodygowe, ● uprawę warzyw owocowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ ogórki, ○ bakłażany, ○ pomidory, ○ papryka, ○ arbuzy, ○ kantalupy, ○ melony, ○ pozostałe warzywa uprawiane na owoce,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● uprawę warzyw korzeniowych, bulwiastych i cebulowych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ marchew, ○ rzepa, ○ czosnek, ○ cebula, włączając szalotkę, ○ por i pozostałe warzywa cebulowe, ○ pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste, ● uprawę grzybów, w tym truflii, ● uprawę buraków cukrowych, ● uprawę kukurydzy cukrowej, ● uprawę pozostałych warzyw, ● produkcję nasion warzyw, z wyłączeniem nasion buraków pastewnych, ● uprawę roślin korzeniowych i bulwiastych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ○ słodkie ziemniaki (pataty, bataty), ○ maniok, ○ pozostałe rośliny korzeniowe i bulwiaste. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji nasion buraków pastewnych, sklasyfikowanej w 01.19.Z ● uprawy chili i papryki słodkiej (z rodzaju Capsicum), pieprzu (z rodziny Piper) oraz pozostałych roślin przyprawowych i aromatycznych, sklasyfikowanych w 01.28.Z, ● uprawy grzybni, sklasyfikowanej w 01.30.Z.
01.14.Z	Uprawa trzciny cukrowej
01.15.Z	Uprawa tytoniu
01.16.Z	<p>Uprawa roślin włóknistych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę bawełny, ● uprawę juty, ketmii konopiowej i pozostałych roślin na włókna łykowe, ● uprawę lnu i konopi, ● uprawę sizalu i pozostałych roślin z rodziny agawy na włókna tekstylne, ● uprawę konopi manilskich, ramii i pozostałych roślin na włókna tekstylne, ● uprawę pozostałych roślin włóknistych, ● rośnienie roślin włóknistych przeprowadzane w warunkach naturalnych.
01.19.Z	Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta obejmuje pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawa brukwi, buraków pastewnych, korzeni pastewnych, koniczyny, lucerny (alfalfa), esparcety, kukurydzy pastewnej i pozostałych traw innych niż rośliny wieloletnie, kapusty pastewnej i podobnych roślin pastewnych, ● uprawa gryki, ● produkcja nasion buraka pastewnego, ● produkcja nasion pozostałych roślin pastewnych, ● uprawa kwiatów, ● produkcja kwiatów ciętych oraz pączków kwiatowych, ● produkcja nasion kwiatów. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji nasion buraka cukrowego, sklasyfikowanej w 01.13.Z, ● uprawy roślin przyprawowych, aromatycznych innych niż rośliny wieloletnie, do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych, sklasyfikowanej w 01.28.Z
01.21.Z	<p>Uprawa winogron</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę winogron na wino i winogron stołowych w winnicach. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji wina, sklasyfikowanej w 11.02.Z.
01.22.Z	<p>Uprawa drzew i krzewów owocowych tropikalnych i podzwrotnikowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych tropikalnych i podzwrotnikowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● awokado, ● bananów i plantanów, ● daktyli, ● fig, ● mango, ● papai, ● ananasów, ● pozostałych drzew i krzewów owocowych tropikalnych i podzwrotnikowych.
01.23.Z	<p>Uprawa drzew i krzewów owocowych cytrusowych</p>

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych cytrusowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grejpfrutów i pomelo, • cytryn i limonek, • pomarańczy, • mandarynek, w tym klementynek, • pozostałych drzew i krzewów owocowych cytrusowych.
01.24.Z	<p>Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jabłoni, • moreli, • czereśni i wiśni, • brzoskwiń i nektarynek, • gruszy, • pigwy, • śliwy i tarniny, • pozostałych drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych.
01.25.Z	<p>Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawę drzew i krzewów owocowych jagodowych: <ul style="list-style-type: none"> o czarnej borówki, o porzeczek, o agrestu, o owoców kiwi, o malin, o truskawek, o pozostałych drzew i krzewów owocowych jagodowych, • produkcję nasion owoców, • uprawę orzechów jadalnych: <ul style="list-style-type: none"> o migdałów, o orzechów nerkowca, o kasztanów jadalnych, o orzechów laskowych, o orzeszków pistacjowych, o orzechów włoskich, o pozostałych orzechów, • uprawę pozostałych drzew i krzewów owocowych:

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> o chleba świętojańskiego. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawy orzechów kokosowych, sklasyfikowanej w 01.26.Z.
01.26.Z	<p>Uprawa drzew oleistych</p> <p>Podklasa ta obejmuje uprawę drzew oleistych na owoce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orzechów kokosowych, • oliwek, • olejowców, • pozostałych drzew oleistych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcji nasion soi, orzechów ziemnych i pozostałych nasion oleistych, sklasyfikowanej w 01.11.Z.
01.27.Z	<p>Uprawa roślin wykorzystywanych do produkcji napojów</p> <p>Podklasa ta obejmuje uprawę roślin wykorzystywanych do produkcji napojów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kawy, • herbaty, • maté (herbaty paragwajskiej), • kakao • pozostałych roślin wykorzystywanych do produkcji napojów.
01.28.Z	<p>Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawę roślin przyprawowych i aromatycznych: <ul style="list-style-type: none"> o pieprzu (z rodzaju Piper), o chili i papryki słodkiej (z rodzaju Capsicum), o gałki muszkatolowej i kardamonu, o anyżu, badianu i kopru włoskiego, o cynamonu, o goździków, o imbiru, o wanilii, o chmielu, o pozostałych roślin przyprawowych i aromatycznych, • uprawę roślin wykorzystywanych do produkcji leków, środków odurzających i wyrobów farmaceutycznych,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● uprawę roślin wykorzystywanych do wyrobu środków owadobójczych, grzybobójczych lub podobnych celów.
01.29.Z	<p>Uprawa pozostałych roślin wieloletnich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę drzew kauczukowych w celu zbierania mlecza kauczukowego(lateksu), ● uprawę choinek świątecznych na gruntach rolnych, ● uprawę drzew w celu uzyskania soków, ● uprawę roślin wieloletnich używanych do wyplatania. <p>Podklasa nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy kwiatów oraz produkcji kwiatów ciętych i pączków kwiatowych, sklasyfikowanych w 01.19.Z, ● zbierania soków lub żywic gumo podobnych z drzew dziko rosnących, sklasyfikowanego w 02.30.Z.
01.30.Z	<p>Rozmnażanie roślin</p> <p>Podklasa ta obejmuje produkcję roślinnych materiałów wegetatywnych, włączając sadzonki, odrosty i rozsady przeznaczone do bezpośredniego rozmnażania roślin lub gromadzenia szczepów roślinnych, do których zaszczepiany jest wybrany szczep, do ewentualnego obsadzania upraw.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawę roślin do rozmnażania, ● uprawę roślin ozdobnych, włączając darń do przesadzania, ● uprawę roślin dla cebulek, bulw i korzeni; sadzonki i szczepy, ● uprawę grzybni, włączając podłoże z wsianą grzybnią, ● uprawę szkółkarską, z wyłączeniem szkótek leśnych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy roślin do produkcji nasion, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grup 01.1 i 01.2, ● działalności szkótek leśnych, sklasyfikowanej w 02.10.Z, ● produkcji podłoża bez wsianej grzybni, sklasyfikowanej w 20.15.Z.
01.41.Z	<p>Chów i hodowla bydła mlecznego</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę bydła mlecznego.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> • produkcję surowego mleka krowiego lub z bawołów, <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przetwórstwa mleka, sklasyfikowanego w 10.51.Z.
01.42.Z	<p>Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chów i hodowlę bydła i bawołów na mięso, • produkcję nasienia bydlęcego.
01.43.Z	<p>Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chów i hodowlę koni, osłów, mułów lub osłomułów. • produkcję nasienia ogierów. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalności stajni koni wyścigowych, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
01.44.Z	<p>Chów i hodowla wielbłądów i zwierząt wielbłądowatych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chów i hodowlę wielbłądów (dromaderów) i zwierząt wielbłądowatych.
01.45.Z	<p>Chów i hodowla owiec i kóz</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chów i hodowlę owiec i kóz, • produkcję surowego mleka owczego i koziego, • produkcję surowej wełny, • produkcję nasienia kozłów i tryków. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strzyżenia owiec, wykonywanego na zlecenie, sklasyfikowanego w 01.62.Z, • produkcji wełny surowej poubojowej, sklasyfikowanej w 10.11.Z, • przetwórstwa mleka, sklasyfikowanego w 10.51.Z.
01.46.Z	<p>Chów i hodowla świń</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chów i hodowlę świń, • produkcję nasienia knurów.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
01.47.Z	<p>Chów i hodowla drobiu</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę ptactwa domowego z gatunku "Gallus domesticus", indyków, kaczek, gęsi i perliczek. ● produkcję jaj, ● działalność wylęgarni drobiu. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji pierza i puchu, sklasyfikowanej w 10.12.Z.
01.49.Z	<p>Chów i hodowla pozostałych zwierząt</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę pozostałych zwierząt, włącznie z częściowo oswojonymi: <ul style="list-style-type: none"> ○ strusi i emu, ○ pozostałych ptaków, z wyłączeniem drobiu, ○ owadów, ○ królików i pozostałych zwierząt futerkowych, ● produkcję nasienia królików i pozostałych zwierząt futerkowych, ● produkcję skór zwierząt futerkowych, gadów lub ptaków w gospodarstwach hodowlanych, ● chów i hodowlę robaków, mięczaków, w tym ślimaków i tym podobne zwierząt lądowych, ● chów i hodowlę jedwabników; produkcję kokonów jedwabników, ● chów i hodowlę pszczół; produkcję miodu i wosku pszczelego oraz pozostałych produktów pszczelich, ● chów i hodowlę zwierząt domowych, z wyłączeniem ryb: <ul style="list-style-type: none"> ○ kotów i psów, ○ ptaków, takich jak papużki itp., ○ chomików itp., ● chów i hodowlę różnorodnych zwierząt, ● produkcję sierści zwierzęcej cienkiej lub grubej niezgrzeblonej. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chowu i hodowli drobiu, sklasyfikowanych w 01.47.Z, ● produkcji skór pochodzących z myślistwa i łowiectwa, sklasyfikowanej w 01.70.Z, ● chowu i hodowli ryb, żab, krokodyli i robaków morskich, sklasyfikowanych w 03.21.Z, 03.22.Z, ● tresury zwierząt domowych, sklasyfikowanej w 96.09.Z.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
01.50.Z	<p>Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)</p> <p>Podklasa ta uwzględnia zjawisko występowania gospodarstw rolnych prowadzących jednocześnie produkcję roślinną i zwierzęcą, bez specjalizacji produkcji w kierunku upraw rolnych czy też chowu i hodowli zwierząt. Wielkość produkcji rolnej nie jest czynnikiem decydującym. Jeżeli jednak stopień specjalizacji wynosi 66 % i powyżej w jednej dziedzinie, to działalność jednostki nie powinna być klasyfikowana w niniejszej podklasie, ale do upraw rolnych lub chowu i hodowli zwierząt.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalności jednostek zajmujących się głównie uprawami rolnymi, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grup 01.1 i 01.2, ● działalności jednostek zajmujących się głównie chowem i hodowlą zwierząt, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grupy 01.4.
01.61.Z	<p>Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalność rolniczą świadczoną na zlecenie, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ○ przygotowania pól do upraw, siewu i sadzenia, ○ pielęgnowania, zraszania, opryskiwania upraw, włączając usługi agrolotnicze, ○ przycinania drzew owocowych oraz winorośli, ○ przesadzania ryżu, przerywania buraków, ○ zbiorów, ○ zwalczania szkodników (włączając króliki) związanego z rolnictwem, ● utrzymanie terenów rolniczych w dobrym stanie ekologicznym, ● eksploatację systemów irygacyjnych dla celów rolniczych, ● wynajem maszyn rolniczych z obsługą. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalności rolniczej następującej po zbiorach, sklasyfikowanej w 01.63.Z, ● odwadniania gruntów rolnych, sklasyfikowanego w 43.12.Z, ● działalności w zakresie architektury krajobrazu, sklasyfikowanej w 71.11.Z, ● działalności agronomów i ekonomistów rolnych, sklasyfikowanej w

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	74.90.Z, <ul style="list-style-type: none"> ● zagospodarowania terenów zieleni, sklasyfikowanego w 81.30.Z, ● organizowania pokazów i targów rolniczych, sklasyfikowanego w 82.30.Z.
01.62.Z	<p>Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalność rolniczą świadczoną na zlecenie, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ○ działań promujących wzrost produkcji zwierząt, ○ opieki nad stadem, wypasania cudzego inwentarza, trzebień kogutów, czyszczenia kojców itp., ○ działalności związanych ze sztucznym unasiennianiem, ○ kolczykowania zwierząt, ○ korekty racic, usuwania poroża, obcinania kielków u prosiąt, kurtyzacji zwierząt gospodarskich (obcinanie ogonków), ○ przygotowania zwierząt gospodarskich do wystaw i pokazów, ○ strzyżenia owiec, ○ prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich, ○ usługi podkuwania koni. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wynajmu miejsc w schroniskach dla zwierząt gospodarskich, sklasyfikowanego w 68.20.Z, ● działalności weterynaryjnej, włącznie ze szczepieniem zwierząt, sklasyfikowanej w 75.00.Z, ● wynajmowania zwierząt (na przykład stada zwierząt), sklasyfikowanego w 77.39.Z, ● prowadzenia schronisk dla zwierząt domowych, sklasyfikowanego w 96.09.Z.
01.63.Z	<p>Działalność usługowa następująca po zbiorach</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przygotowanie plonów do sprzedaży na rynek pierwotny przez: czyszczenie, obcinanie, sortowanie, odkażanie, ● odziarnianie bawełny, ● przygotowanie liści tytoniowych, szyszek chmielowych, ziół, na przykład suszenie, ● przygotowanie ziaren kakaowych, na przykład łuskanie ● woskowanie owoców.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przygotowania do sprzedaży produktów rolniczych przez producenta, sklasyfikowanego w odpowiednich podklasach grup 01.1, 01.2 i 01.3, ● działalności następującej po zbiorach skierowanej na polepszenie jakości nasion, sklasyfikowanej w 01.64.Z, ● wstępnego przetwarzania surowca tytoniowego, tzn. przygotowania do dalszego przerobu przez producentów wyrobów tytoniowych surowca tytoniowego, polegającego w szczególności na odżyłowaniu, cięciu, nasączeniu lub dosuszaniu blaszki liściowej, sklasyfikowanego w 12.00.Z, ● działalności marketingowej wykonywanej na zlecenie kupców i stowarzyszeń, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach działu 46, ● sprzedaży hurtowej płodów rolnych, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grupy 46.2.
01.64.Z	<p>Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalność usługową następującą po zbiorach skierowaną na polepszenie jakości nasion przeznaczonych na siew poprzez usunięcie nasion niewyrośniętych, uszkodzonych mechanicznie lub przez insekty, nasion niedojrzałych, jak również utrzymywanie wilgotności na poziomie bezpiecznym dla ich przechowywania, ● suszenie, czyszczenie, sortowanie i przechowywanie nasion do momentu ich sprzedaży, ● genetyczną modyfikację nasion. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji nasion, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grup 01.1 i 01.2, ● przetwarzania nasion w celu otrzymania oleju, sklasyfikowanego w 10.41.Z, ● badań eksperymentalnych związanych z rozwojem i modyfikacją nasion, sklasyfikowanych w 72.11.Z..
01.70.Z	<p>Łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych, włączając działalność usługową</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● pozyskiwanie zwierząt łownych w celach handlowych, ● pozyskiwanie zwierząt łownych (żywych i martwych) dla celów

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>konsumpcyjnych, uzyskania trofeów, futer, skór, przeprowadzania badań oraz odłowu w celu przemieszczania na inne tereny, a także w celu umieszczenia ich w ogrodach zoologicznych lub jako zwierzęta domowe,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● hodowlę, rozmnażanie i prowadzenie zasiedleń zwierzętami łownymi, ● produkcję skór zwierząt łownych, włączając ptaki, pozyskiwanych z działalności łowieckiej. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji skór zwierząt hodowlanych, włączając ptaki, pozyskiwanych z chowu i hodowli, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grupy 01.4, ● chowu i hodowli dzikich zwierząt w gospodarstwach produkcyjnych, sklasyfikowanych w 01.49.Z, ● polowania na wieloryby, sklasyfikowanego w 03.11.Z, ● produkcji skór surowych pochodzących z rzeźni, sklasyfikowanej w 10.11.Z, ● myślistwa sportowego i rekreacyjnego, sklasyfikowanego w 93.19.Z, ● działań promujących myślistwo i łowiectwo, sklasyfikowanych w 94.99.Z.
02.10.Z	<p>Gospodarka leśna i pozostała działalność leśna, z wyłączeniem pozyskiwania produktów leśnych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● urządzenie lasu, ● zagospodarowanie lasu, ● utrzymanie i powiększanie zasobów i upraw leśnych, ● ochronę lasów i dróg leśnych, włączając ochronę przeciwpożarową, łącznie z gaszeniem pożarów w lasach, ● działalność szkółek leśnych, ● przystosowywanie, utrzymanie i wykorzystanie zasobów przyrodniczych w ramach realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu. <p>Działania te mogą być wykonywane w lasach naturalnych lub zasadzonych.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy choinek świątecznych na gruntach rolnych, sklasyfikowanej

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>w 01.29.Z,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● szkółkarstwa innego niż leśne, sklasyfikowanego w 01.30.Z, ● pozyskiwania drewna, sklasyfikowanego w 02.20.Z, ● pozyskiwania grzybów i innych dziko rosnących produktów leśnych, sklasyfikowanego w 02.30.Z, ● ochrony lasu, włączając ochronę przed pożarami (łącznie z gaszeniem pożarów w lasach) wykonywanej na zlecenie, sklasyfikowanej w 02.40.Z, ● produkcji wiórów drewnianych, sklasyfikowanej w 16.10.Z.
02.20.Z	<p>Pozyskiwanie drewna</p> <p>Podklasa ta obejmuje pozyskiwanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● drewna okrągłego do dalszego przerobu w przemyśle przetwórczym, ● drewna okrągłego używanego w postaci nieprzetworzonej takiej jak: kopalniak, żerdzie i słupy, ● drewna i innych produktów leśnych na cele opałowe oraz ● produkcję węgla drzewnego w lesie (z wykorzystaniem metod tradycyjnych). <p>W wyniku tej działalności powstają drewno użytkowe, zrębki lub drewno opałowe.</p> <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy choinek świątecznych na gruntach rolnych, sklasyfikowanej w 01.29.Z, ● urządzania i zagospodarowania lasu oraz utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, sklasyfikowanych w 02.10.Z, ● pozyskiwania dziko rosnących produktów leśnych, sklasyfikowanego w 02.30.Z, ● produkcji wiórów drewnianych, sklasyfikowanej w 16.10.Z, ● produkcji węgla drzewnego otrzymywanego w procesie destylacji drewna, sklasyfikowanej w 20.14.Z.
02.30.Z	<p>Pozyskiwanie dziko rosnących produktów leśnych, z wyłączeniem drewna</p> <p>Podklasa ta obejmuje pozyskiwanie dziko rosnących produktów leśnych, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● grzyby, w tym trufle,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● owoce jagodowe, ● orzechy leśne, ● balaty i pozostałe żywice gumo podobne, ● korek, ● żywica i szelak nieczyszczony, ● karpina, ● kora, ● igliwie, ● choinki, ● balsamy, ● włókna roślinne, ● trawa morska, ● żołędzie, kasztany, szyszki, nasiona, owoce, ● mchy i porosty, ● inne rośliny leśne i ich części. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy grzybów, w tym trufli, sklasyfikowanej w 01.13.Z, ● uprawy drzew i krzewów owocowych jagodowych lub orzechów, sklasyfikowanej w 01.25.Z, ● uprawy choinek świątecznych na gruntach rolnych, sklasyfikowanej w 01.29.Z, ● pozyskiwania drewna opałowego, sklasyfikowanego w 02.20.Z, ● produkcji wiórów drewnianych, sklasyfikowanej w 16.10.Z.
02.40.Z	<p>Działalność usługowa związana z leśnictwem</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalność usługową związaną z leśnictwem, wykonywaną na zlecenie, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> ○ urządzania lasu, włączając inwentaryzacje leśne, oceny i aktualizacje stanu lasów, ○ zagospodarowania lasu, ○ ochrony lasu, włącznie z ochroną przed pożarami (łącznie z gaszeniem pożarów w lasach) oraz zwalczaniem szkodników leśnych, ○ doradztwa związanego z zarządzaniem lasem, ○ przystosowywania, utrzymania i wykorzystania zasobów przyrodniczych w ramach realizacji pozaprodukcyjnych funkcji lasu, ● działalność usługową związaną z pozyskiwaniem drewna, wykonywaną na zlecenie, włączając zrywkę, podwóz i transport

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>drewna na terenie lasu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalność usługową związaną z pozyskiwaniem pozostałych dziko rosnących produktów leśnych wykonywaną na zlecenie, ● wynajmem maszyn i urządzeń leśnych z obsługą, ● pozostałą działalność usługową związaną z leśnictwem. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● drenowania terenów leśnych, sklasyfikowanego w 43.12.Z, ● oczyszczania placów budowy, sklasyfikowanego w 43.12.Z, ● wynajmu maszyn i urządzeń leśnych, sklasyfikowanego w 77.31.Z.
03.11.Z	<p>Rybołówstwo w wodach morskich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowy ryb na oceanach, morzach i w wewnętrznych wodach morskich, ● połowy skorupiaków i mięczaków morskich, ● wielorybnictwo, ● połowy zwierząt wodnych: żółwi, osłonic, jeżowców itp., ● działalność statków rybackich prowadzących połowy ryb i innych organizmów wodnych połączone z ich przetwórstwem i konserwowaniem, ● pozyskiwanie (poławianie, wydobywanie) pozostałych produktów i organizmów znajdujących się w wodach morskich, na przykład: pereł naturalnych, gąbek, koralii i alg, ● działalność usługową związaną z połowem ryb na oceanach, morzach i w wewnętrznych wodach morskich. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowów ssaków morskich (na przykład morsów, fok), z wyłączeniem wielorybnictwa, sklasyfikowanych w 01.70.Z, ● przetwórstwa wielorybów na statkach - przetwórnich, sklasyfikowanego w 10.11.Z, ● przetwórstwa ryb, skorupiaków, mięczaków i pozostałych organizmów wodnych na statkach zajmujących się wyłącznie przetwórstwem i przechowywaniem lub w fabrykach znajdujących się na lądzie, sklasyfikowanego w 10.20.Z, ● wynajmowania łodzi rekreacyjnych z załogą, na przejażdżki po morzach i wodach przybrzeżnych (na przykład wyprawy na ryby), sklasyfikowanego w 50.10.Z, ● działalności związanej z dozorem łowisk oraz usługami patrolowymi, sklasyfikowanej w 84.24.Z,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
03.12.Z	<p>Rybołówstwo w wodach śródlądowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● połowy ryb w wodach śródlądowych, ● połowy skorupiaków i mięczaków w wodach śródlądowych, ● połowy pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych, ● pozyskiwanie surowców znajdujących się w wodach śródlądowych, ● działalność usługową związaną z połowem ryb w wodach śródlądowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków, sklasyfikowanego w 10.20.Z, ● działalności związanej z ochroną łowisk i usługami patrolowymi, sklasyfikowanej w 84.24.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z..
03.21.Z	<p>Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę ryb w wodach morskich, włączając chów i hodowlę morskich ryb ozdobnych, ● produkcję jaj małż (omułków ostryg i tym podobne), larw homarów, krewetek po okresie larwowym, narybku i podrostków narybku, ● chów i hodowlę szkarłatnic i pozostałych jadalnych wodorostów morskich, ● chów i hodowlę skorupiaków, małż, innych mięczaków oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich, ● chów i hodowlę ryb i pozostałych organizmów wodnych w wodach słonawych, ● chów i hodowlę ryb i pozostałych organizmów morskich w akwenach i zbiornikach ze słoną wodą, ● działalność wylęgarni ryb w wodach morskich, ● chów i hodowlę robaków morskich. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chowu i hodowli żab, sklasyfikowanych w 03.22.Z,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z
03.22.Z	<p>Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● chów i hodowlę ryb w stawach rybnych i wodach śródlądowych, włączając chów i hodowlę ryb ozdobnych w stawach rybnych i w wodach śródlądowych, ● chów i hodowlę skorupiaków, małży, innych mięczaków oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych, ● działalność związaną z wylęgarniami ryb (słodkowodnych), ● chów i hodowlę żab, ● działalność usługową związaną z chowem i hodowlą ryb, skorupiaków, mięczaków i innych organizmów wodnych w stawach rybnych i wodach śródlądowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● działalności związanej z chowem i hodowlą ryb i pozostałych organizmów morskich w akwenach i zbiornikach ze słoną wodą, sklasyfikowanej w 03.21.Z, ● działalności wspomagającej wędkarstwo sportowe i rekreacyjne, sklasyfikowanej w 93.19.Z.
10.11.Z	<p>Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● czynności związane z ubojem zwierząt, obróbką poubojową i paczkowaniem mięsa z bydła, świń, jagniąt, owiec, królików i tym podobne, ● produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w tuszach, ● produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w kawałkach, ● ubój i przetwarzanie wielorybów na lądzie lub na specjalistycznych statkach, ● produkcję skór surowych i skór pochodzących z rzeźni, włączając zdejmowanie wełny ze skór owczych, ● wytapianie jadalnego smalcu i innych tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego, ● przetwarzanie odpadów zwierzęcych, ● produkcję wełny surowej poubojowej.

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytapiania jadalnych tłuszczów z drobiu, sklasyfikowanego w 10.12.Z, • pakowania mięsa wykonywanego na zlecenie, sklasyfikowanego w 82.92.Z.
10.12.Z	<p>Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czynności rzeźni związane z ubojem drobiu, obróbką poubojową i pakowaniem mięsa z drobiu, • produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa z drobiu, porcjowanego, • wytapianie jadalnych tłuszczów z drobiu, • produkcję pierza i puchu. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakowania mięsa wykonywanego na zlecenie, sklasyfikowanego w 82.92.Z.
10.13.Z	<p>Przetwarzanie wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcję mięsa suszonego, solonego lub wędzonego, • produkcję wyrobów z mięsa: kiełbas, wędlin, pasztetów, puddingów mięsnych, „andouillettes” (małe kiełbaski wyrabiane z flaczków), saveloy (potrawa z mięsa, gotowana na parze, często w cieście). <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcji gotowych dań z mięsa (w tym z mięsa drobiowego), zamrożonych, sklasyfikowanej w 10.85.Z, • produkcji zup zawierających mięso, sklasyfikowanej w 10.89.Z, • handlu hurtowego mięsem, sklasyfikowanego w 46.32.Z, • pakowania mięsa wykonywanego na zlecenie, sklasyfikowanego w 82.92.Z.
10.20.Z	<p>Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków obejmujące: mrożenie, głębokie mrożenie, suszenie, gotowanie, wędzenie, solenie, przechowywanie w solance, puszkowanie itp.,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● produkcję wyrobów z ryb, skorupiaków i mięczaków: filetów rybnych, ikry, kawioru, substytutów kawioru itp., ● produkcję mączki rybnej, przeznaczonej do spożycia przez ludzi lub do karmienia zwierząt, ● produkcję mąki, mączki i granulek z ryb i ssaków morskich, nie nadających się do spożycia przez ludzi, ● działalność statków, na których dokonuje się wyłącznie przetwarzania i konserwowania ryb, ● obróbkę wodorostów. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwarzania ryb na statkach prowadzących połowy ryb, sklasyfikowanego w 03.11.Z, ● przetwarzania wielorybów na łodzi lub na specjalistycznych statkach, sklasyfikowanego w 10.11.Z, ● produkcji olejów i tłuszczów z ryb i ssaków morskich, sklasyfikowanej w 10.41.Z, ● produkcji gotowych, mrożonych dań rybnych, sklasyfikowanej w 10.85.Z, ● produkcji zup rybnych, sklasyfikowanej w 10.89.Z.
10.31.Z	<p>Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków: <ul style="list-style-type: none"> ○ produkcję gotowych mrożonych ziemniaków, ○ produkcję ziemniaków purée w proszku, ○ produkcję zakąsek ziemniaczanych, ○ produkcję chrupek ziemniaczanych (chipsów), ○ produkcję mąki i mączki ziemniaczanej, ○ przemysłowe obieranie ziemniaków.
10.32.Z	<p>Produkcja soków z owoców i warzyw</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Produkcję soków z owoców i warzyw ● Produkcję koncentratów ze świeżych owoców i warzyw
10.39.Z	<p>Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję żywności składającej się głównie z owoców lub warzyw, z wyłączeniem gotowych dań ● mrożonych lub w puszkach,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● konserwowanie owoców, orzechów i warzyw poprzez zamrażanie, suszenie, zalewanie olejem lub octem, puszkowanie i tym podobne, ● wytwarzanie owocowych i warzywnych artykułów spożywczych, ● produkcję dżemów, marmolady i galaretek, ● prażenie orzechów, ● produkcję artykułów spożywczych z orzechów, ● produkcję łatwo psujących się gotowych potraw z owoców i warzyw, takich jak: sałatki; pakowanie mieszanki sałatek, obrane lub pocięte warzywa, tofu (ser sojowy). <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji soków z owoców i warzyw, sklasyfikowanej w 10.32.Z, ● produkcji mąki i mączki z roślin strączkowych, sklasyfikowanej w 10.61.Z, ● konserwowania w cukrze owoców i orzechów, sklasyfikowanego w 10.82.Z, ● produkcji gotowych dań warzywnych, sklasyfikowanej w 10.85.Z, ● produkcji sztucznych koncentratów spożywczych, sklasyfikowanej w 10.89.Z.
10.41.Z	<p>Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję nieoczyszczonych olejów roślinnych: oliwy z oliwek, oleju sojowego, oleju palmowego, oleju słonecznikowego, oleju z nasion bawełny, oleju rzepakowego, oleju gorczycowego, oleju z siemienia lnianego i tym podobne, ● produkcję nieodtłuszczonej mąki i mączki z nasion roślin oleistych, orzechów lub ziaren oleistych, ● produkcję rafinowanych olejów roślinnych: oliwy z oliwek, oleju sojowego i tym podobne, ● przetwarzanie olejów roślinnych: parowanie, gotowanie, odwadnianie, utwardzanie i tym podobne, ● produkcję niejadalnych olejów i tłuszczów zwierzęcych, ● produkcję olejów z ryb i ssaków morskich, ● produkcję puchu bawełnianego (lintersu), makuchów z nasion oleistych oraz innych pozostałości powstających przy produkcji oleju. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wytapiania i rafinacji smalcu i innych zwierzęcych tłuszczów jadalnych, sklasyfikowanych w 10.11.Z,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● produkcji margaryny, sklasyfikowanej w 10.42.Z, ● mielenia kukurydzy metodą moką i wytwarzania oleju kukurydzianego, sklasyfikowanych w 10.62.Z, ● wytwarzania olejków eterycznych, sklasyfikowanego w 20.53.Z, ● przetwarzania olejów i tłuszczów za pomocą procesów chemicznych, sklasyfikowanego w 20.59.Z.
10.42.Z	<p>Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję margaryny, ● produkcję past będących mieszaniną różnych tłuszczów jadalnych, ● produkcję jadalnych mieszanek tłuszczowych zapobiegających przywieraniu do form.
10.51.Z	<p>Przetwórstwo mleka i wyrób serów</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję świeżego płynnego mleka, mleka sterylizowanego (włączając mleko pasteryzowane lub poddane działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)) oraz mleka homogenizowanego ● produkcję napojów bezalkoholowych na bazie mleka, ● produkcję śmietany ze świeżego mleka: sterylizowanej (włączając śmietanę pasteryzowaną lub poddaną działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)), homogenizowanej, ● produkcję mleka odwodnionego lub zagęszczonego, słodzonego lub niesłodzonego, ● produkcję mleka lub śmietany w postaci stałej, ● produkcję masła, ● produkcję jogurtu i kefiru, ● produkcję serów i twarogów, ● produkcję serwatki, ● produkcję kazeiny i laktozy. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji surowego mleka krowiego i bawolego, sklasyfikowanej w 01.41.Z, ● produkcji surowego mleka owiec i kóz, sklasyfikowanej w 01.45.Z, ● produkcji substytutów mleka i sera nie opartych na mleku, sklasyfikowanej w 10.89.Z.
10.61.Z	<p>Wytwarzanie produktów przemiału zbóż</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p>

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● przemiał zbóż: produkcja mąki, kasz, mączki i śruty pszennej; przemiał żyta, owsa, kukurydzy i innych zbóż, ● przemiał ryżu: produkcja ryżu łuskanego, mielonego, polerowanego, lukrowanego, parowanego lub preparowanego; produkcję mąki ryżowej, ● przemiał surowców warzywnych: produkcję mąki i mączki z suszonych nasion roślin strączkowych, korzeni lub bulw oraz z orzechów jadalnych, ● wytwarzanie zbożowej żywności śniadaniowej, ● wytwarzanie mąki wieloskładnikowej oraz mieszanek do wypieku chleba, ciast, herbatników i naleśników. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji mąki i mączki ziemniaczanej, sklasyfikowanej w 10.31.Z, ● mielenia kukurydzy metodą moką, sklasyfikowanej w 10.62.Z.
10.62.Z	<p>Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wytwarzanie skrobi z ziemniaków, ryżu, kukurydzy i tym podobne, ● mielenie kukurydzy metodą moką, ● wytwarzanie glukozy, syropu glukozowego, maltozy, inuliny, izoglukozy i tym podobne, ● wytwarzanie glutenu, ● wytwarzanie tapioki i jej namiastek ze skrobi, ● wytwarzanie oleju kukurydzianego. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wytwarzania laktozy (cukru mlekowego), sklasyfikowanego w 10.51.Z, ● produkcji cukru trzcinowego lub buraczanego, sklasyfikowanej w 10.81.Z.
10.81.Z	<p>Produkcja cukru</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję i rafinację cukru (sacharozy) oraz substytutów cukru, z buraków, trzciny cukrowej, klonu i palmy, ● produkcję syropów cukrowych, ● produkcję melasy, ● produkcje syropu i cukru klonowego. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p>

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● produkcji glukozy, syropu glukozowego, maltozy, sklasyfikowanej w 10.62.Z.
10.84.Z	<p>Produkcja przypraw</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję przypraw, sosów i podobnych dodatków do potraw, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> o majonez, o mąka i mączka musztardowa, o gotowa musztarda i tym podobne, ● produkcję octu, ● produkcję soli kuchennej, włączając sól jodowaną. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uprawy roślin przyprawowych, sklasyfikowanej w 01.28.Z.
10.89.Z	<p>Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję zup i bulionów (rosolów), ● produkcję miodu sztucznego i karmelu, ● produkcję gotowej żywności łatwo psującej się, takiej jak: <ul style="list-style-type: none"> o kanapki, o świeża (nieupieczona) pizza, ● produkcję suplementów żywności i pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowaną, ● produkcję drożdży, ● produkcję soków i ekstraktów z mięsa, ryb, skorupiaków i mięczaków, ● produkcję substytutów artykułów mlecznych i serowych, ● produkcję wyrobów z jaj, albuminę jaja, ● produkcję sztucznych koncentratów spożywczych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji łatwo psujących się gotowych potraw z owoców i warzyw, sklasyfikowanej w 10.39.Z, ● produkcji mrożonej lub inaczej zakonserwowanej pizzy, sklasyfikowanej w 10.85.Z, ● produkcji napojów, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach działu 11.
10.91.Z	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich i ryb, włączając produkcję, koncentratów paszowych i dodatków paszowych, ● przygotowanie pasz jednoskładnikowych, ● przetwarzanie odpadów poubojowych do produkcji pasz. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji mączki rybnej przeznaczonej do karmienia zwierząt, sklasyfikowanej w 10.20.Z, ● wytwarzania makuchów z nasion roślin oleistych, sklasyfikowanego w 10.41.Z, ● wytwarzania produktów ubocznych, stosowanych bez specjalnego przetworzenia, jako karma dla zwierząt, na przykład z nasion oleistych, sklasyfikowanego w 10.41.Z, z przemiału zbóż, sklasyfikowanego w 10.61.Z i tym podobne.
10.92.Z	<p>Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję gotowej paszy dla zwierząt domowych (psów, kotów, ptaków, rybek i tym podobne), ● przetwarzanie odpadów poubojowych do produkcji pasz dla zwierząt domowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji mączki rybnej przeznaczonej do karmienia zwierząt, sklasyfikowanej w 10.20.Z, ● wytwarzania makuchów z nasion roślin oleistych, sklasyfikowanego w 10.41.Z, ● wytwarzania produktów ubocznych, stosowanych bez specjalnego przetworzenia, jako karma dla zwierząt, na przykład z nasion oleistych, sklasyfikowanego w 10.41.Z, z przemiału zbóż, sklasyfikowanego w 10.61.Z i tym podobne
11.01.Z	<p>Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję napojów alkoholowych, takich jak: wódka, whisky, brandy, gin, likiery i tym podobne, ● produkcję destylowanych napojów alkoholowych, takich jak: „mieszane drinki” i tym podobne,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	<ul style="list-style-type: none"> ● mieszanie alkoholi destylowanych, ● produkcję alkoholu etylowego, po przetworzeniu przeznaczonego do spożycia. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji niedestylowanych napojów alkoholowych, sklasyfikowanej w 11.02.Z -11.06.Z, ● produkcji syntetycznego alkoholu etylowego oraz alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego nie przeznaczonego do spożycia, sklasyfikowanej w 20.14.Z, ● produkcji alkoholu etylowego z surowców poddanych fermentacji, sklasyfikowanej w 20.14.Z, ● butelkowania i etykietowania, sklasyfikowanych w 46.34.A (jeśli występuje w handlu hurtowym) i 82.92.Z (jeśli są wykonywane na zlecenie).
11.02.Z	<p>Produkcja win gronowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję win gronowych, ● produkcję gronowych win musujących. ● produkcję win gronowych z zagęszczonego moszczu winogronowego, ● produkcję win gronowych o niskiej zawartości alkoholu lub win bezalkoholowych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● butelkowania i etykietowania, sklasyfikowanego w 46.34.A (jeśli występuje w handlu hurtowym) i 82.92.Z (jeśli są wykonywane na zlecenie).
11.03.Z	<p>Produkcja cydru i pozostałych win owocowych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● produkcję napojów alkoholowych otrzymywanych w wyniku fermentacji, ale bez ich destylowania: sake, cydr (jabłecznik), perry (wino gruszkowe) i inne wina owocowe, ● produkcję miodu pitnego i napojów mieszanych zawierających wina owocowe, włączając wyroby wina pochodne i wina podobne. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● butelkowania i etykietowania, sklasyfikowanych w 46.34.A (jeśli występują w handlu hurtowym) i 82.92.Z (jeśli są wykonywane na

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	zlecenie).
11.04.Z	<p>Produkcja pozostałych niedestylowanych napojów fermentowanych</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcję wermutu i podobnych niedestylowanych napojów fermentowanych. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • butelkowania i etykietowania, sklasyfikowanych w 46.34.A (jeśli występują w handlu hurtowym) i 82.92.Z (jeśli są wykonywane na zlecenie).
20.14.Z	<p>Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych</p> <p>Podklasa ta obejmuje produkcję podstawowych chemikaliów przy zastosowaniu takich procesów jak kraking termiczny, destylacja. Wynikiem tych procesów są zwykle wyodrębnione pierwiastki chemiczne oraz wyodrębnione chemicznie zdefiniowane związki.</p> <p>Podklasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcję podstawowych chemikaliów organicznych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> o acykliczne węglowodory nasycone i nienasycone, o cykliczne węglowodory nasycone i nienasycone, o alkohole cykliczne i acykliczne, o kwasy jedno- i wielokarboksyłowe, włączając syntetyczny kwas octowy, o inne związki z rodnikami zawierającymi tlen, włączając aldehydy, ketony, benzochinony i związki o dwu i wielu rodnikach zawierających tlen, o syntetyczna gliceryna, o organiczne związki azotowe, włączając aminy, o alkohol etylowy i estry pochodzenia rolniczego nie przeznaczone do spożycia, o syntetyczny alkohol etylowy, o inne związki organiczne, włączając produkty destylacji drewna (na przykład węgiel drzewny) i tym podobne, • produkcję syntetycznych aromatów, • produkcję smoły węglowej. <p>Podklasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • produkcji tworzyw sztucznych w formach podstawowych, sklasyfikowanej w 20.16.Z, • produkcji kauczuku syntetycznego w formach podstawowych,

Podklasa PKD	Wyszczególnienie
	sklasyfikowanej w 20.17.Z, <ul style="list-style-type: none"> ● produkcji surowej gliceryny, sklasyfikowanej w 20.41.Z, ● produkcji olejków eterycznych, sklasyfikowanej w 20.53.Z, ● produkcji kwasu salicylowego i utlenionego kwasu acetylosalicylowego, sklasyfikowanej w 21.10.Z.

Do wsparcia nie kwalifikują się również działalności prowadzące do następujących produktów:

- 1) stearyna z tłuszczu, oleju i łoju; olej z tłuszczu, oliwy i łoju nieemuglowany, niemieszany i niepreparowany, które powstają w wyniku wyłaczania smalcu lub łoju podczas prowadzenia działalności objętej podklasą PKD 10.11.Z lub 10.12.Z.
- 2) pozostałości po oczyszczaniu substancji tłuszczowych i wosków zwierzęcych lub roślinnych, które mogą powstawać podczas prowadzenia działalności objętej podklasą PKD 10.11.Z, 10.12.Z, 10.41.Z.
- 3) pektyna
- 4) jelita, pęcherze i żołądki zwierząt (z wyjątkiem rybich), całe lub w kawałkach, świeże, chłodzone, mrożone, solone w solance, suszone lub wędzone, które mogą powstawać podczas prowadzenia działalności objętej podklasą PKD 10.11.Z, 10.12.Z, 10.13.Z.
- 5) produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; martwe zwierzęta objęte działaniami 1 lub 3, nienadające się do spożycia przez ludzi, które mogą powstawać podczas prowadzenia działalności objętej podklasą PKD 10.11.Z, 10.12.Z, 10.13.Z

UWAGA !

Zgodnie z pkt. 22 Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r. pomoc przyznana przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych uwarunkowana jest jej nie przeniesieniem w części lub w całości na producentów surowców i nie jest ustalana na podstawie ceny lub ilości produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez zainteresowane przedsiębiorstwa.

Zgodnie z pkt. 23 Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r. w drodze odstępstwa w odniesieniu do sektora rolnictwa stosuje się następujące warunki szczegółowe, umożliwiające wnioskowanie o przyznanie środków pomocowych:

- a. pomoc nie przekracza 120 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury lub 100 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej

- produktów rolnych; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;
- b. pomoc dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych nie może być ustalana na podstawie ceny lub ilości produktów wprowadzonych na rynek;
  - c. pomoc dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury nie dotyczy żadnej z kategorii pomocy, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a)–k) rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014;
  - d. jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a) i pkt 23 lit. a) Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r., dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielna księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i aby łącznie nie została przekroczona najwyższa możliwa kwota;
  - e. zastosowanie mają wszystkie pozostałe warunki określone w pkt 22 Komunikatu Komisji z dnia 19 marca 2020r .

c) Działalność związana z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej.

Zgodnie z brzmieniem art. 1 pkt 1 lit. e) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. pomocy państwa nie przyznaje się na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej.

Za pomoc wywozową należy w szczególności uznać tworzenie stałych przedstawicielstw poza granicami kraju a także koszty związane z ich prowadzeniem.

d) Działalność uwarunkowana pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Zgodnie z brzmieniem art. 1 pkt 1 lit. f) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. pomocy państwa nie przyznaje się na **pomoc uwarunkowaną pierwszeństwem użycia krajowych towarów i usług w stosunku do towarów i usług pochodzących z przywozu.**